

**IV. ESZTERGOMI
FOTÓBIENNÁLÉ**

1984

ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS

VÄRMÜZEUM RONDELLA

IV. ESZTERGOMI FOTÓBIENNÁLÉ 1984

ORSZÁGOS KIÁLLÍTÁS

A IV. ESZTERGOMI FOTÓBIENNÁLÉ RENDEZŐSZERVEI:

Művelődésügyi Minisztérium
Magyar Fotóművészek Szövetsége
Komárom megyei Tanács VB. Művelődésügyi Osztálya
Közép-Dunavidéki Intézőbizottság
Városi Tanács VB. Művelődési Osztálya, Esztergom
Vármúzeum, Esztergom
Balassa Bálint Múzeum, Esztergom
Keresztény Múzeum, Esztergom
Komárom megyei Tanácsi Tervező Iroda, Esztergom
Petőfi Sándor Általános Művelődési Központ, Esztergom

A ZSÜRI TAGJAI:

FÉNER TAMÁS
GERA ZOLTÁN
FÁBIÁN LÁSZLÓ
DR. BÁRDOS ISTVÁN
GYŐRI CSABA
HORVÁTH BÉLA
KESZTHELYI FERENCNÉ
PETERNÁK ZOLTÁN

*

A kiállítást rendezte: HORVÁTH BÉLA,
az esztergomi Vármúzeum igazgatója
A rendezőbizottság elnöke: FÁBIÁN LÁSZLÓ

Két esztendővel ezelőtt szerényen arról beszéltünk, szeretnénk, ha országos fórumává válnánk az ún. experimentális fotográfiának, mert benne a fotográfia jövőjét is sejteni véltük. Nos, megértük, hogy Esztergom negyedszer is otthont ad ennek a szemlének, ha lehet még nagyvonalúbb, bőkezűbb támogatással. És megállapíthatjuk azt is, hogy a fényképezők szintén fontosnak tartják a részvételt a biennálén: ezúttal is hatalmas anyag érkezett be, s a válogatás korántsem volt egyszerű feladat. Annyit azonban itt meg kell jegyeznünk, hogy az elmúlt esztendők bizonytalanságai (amelyek részben már 1982-ben is tapasztalhatóak voltak) tovább szélesedtek, a gyakori stílusváltások, majd az ezeket követő regresszió — úgy tetszik — egyelőre fölmérhetetlen zavart okoztak a fotográfusok körében. Az elmúlt néhány év alatt tulajdonképpen nem is annyira a fotográfia (de nem lenne szerencsés egyéb művészeti ágakat kivonni a jelenség alól), mint inkább az esztétikai értékelés, az értéknormák és értékrendek változtak meg. Vagy kavarodtak össze, ahogyan többek is állítják. Az önkifejezés állandó változtatásának avantgard lendülete magát a változtató gesztust minősítette elsődleges értékke, és csak sokatrendűen veti föl a műben megnyilatkozó, történetileg is szemlélhető esztétikai értéket. Egészen pontosan: sokkal inkább becsülete van azoknak az alkotásoknak, amelyek a hagyományos értékeket (művesség, mesterségbeli tudás, a kifejezés tágabb érvényessége stb.) sutba dobják, helyettük a polgár epatirozását vállalják föl. Vagy — igényesebb szinten — a magánmitoszok vonzó és tudatosan szűkre zárt világát választják. Kár lenne elhamarkodottan mindezt a művészek nyakába varrni; annál már jobban ismerjük a történelmi—társadalmi mozgásokat, semhogy azoktól elvonatkoztatva, kísérleti lombikban folytatnánk vizsgálatokat.

Abban, hogy az értékrend megváltozott, hogy a hagyományos értékek devalválódtak minden bizonnyal szerepe van az emberi lét bizonytalanságának. Soha ilyen konkrétan nem érezhette senki, hogy néhány önkényes mozdulattal az, amit emberi kultúrának szoktunk nevezni, egyszer s mindenkorra eltüntethető — egyetemben az élettel. És soha ennyire nem rekedt kívül a legfontosabb döntéseken a többség, következésképpen az egyén sem volt soha ennyire kiszolgáltatott. A művész szintén érzékeli ezeket a jelenségeket, fájdalmas magábaroskadása, esetleges cinizmusa logikus (noha nem föltétlenül a legadekvátabb) válasz az őt is ért atrocitásokra. Fölfoghatjuk akár tiltakozásképpen is, hiszen valójában eredeti művész státusát, tehát hogy a társadalom lelkiismerete, nevelője, figyelmeztetője, szószólója stb. adja föl vagy rejti indirekt gesztusok mögé az említett válaszadási formák által. Nem arról van szó, hogy a művész nem akarja szépnak látni a világot, de arról igen, hogy ezt a világot, világunkat meglehetősen nehéz szépnak látni, aki pedig minden áron annak mutatja, nos, az felelőtlen, szemfényvesztő. (Tudniillik ez utóbbiból hiányzik a legcsekélyebb változtatási szándék is.)

Talán az elmondottakhoz képest sem hat ellentmondásnak, hogy a felelős művész mindezek ellenére is minduntalan a szépség után kajtat, mindenhol azt firtatja, igyekszik kicsiholni a legkülönb helyzetekből is. Ha másként nem menne, hát a rútság szépségét fedezi föl. Persze, mondhatnánk, már a szociofotósok dokumentuméhségébe is megmutatkozott ez a hajsza. Szeretnénk azonban kijelenteni,

napjaink rútságimádatának az égvilágon semmi köze az említett szemlélethez: ebből éppenséggel az a társadalmi bírálati gesztus hiányzik, amely a szociofotót egyáltalán létrehozta. Annak a bűnök fölvonultatása, konfrontálása volt mindenekelőtt a célja, ez a világ baljóslatú dialektikáját, az ellentétek állandó koegzisztenciáját szajkózta, s egy filozófiai igazságból próbál esztétikai értékeket levezetni. Ám a filozófia és az esztétika viszonya mégiscsak bonyolultabb ennél, valóságrelációik is eltérnek. Mindez mégsem jelenti azt, hogy napjaink fotográfiájában ne lennének bőségen az értékek, csupán arra szeretnénk volna fölhívni a figyelmet, mennyire ideologikus karakterű művészet ez.

A beérkezett művek túlnyomó többsége azt a következtetést is megengedi, hogy szokatlan módon szaporodtak el az olyan jellegű fotográfiák, amelyek egyértelműen egy-egy gesztus jelentőségét kívánják hangsúlyozni, a bennük megnyilatkozó alkotói szándékot előtérbe helyezni. Ezek expresszivitása — úgy tetszik — azurban is van napjaink elsőszámú művészeti törekvéseivel, ugyanakkor azonban — mivel ezt a kifejezéssel téveszti össze — ugyancsak bizonytalansági tényező. Másik föltűnő jelenség viszont éppen ellentétesnek látszik az előbbivel: ez pedig a díszítmény kultiválása. Ellentétük azonban kissé oldható, ha meggondoljuk, mennyire a gesztushoz kötött és mennyire nem szerkezeti jellegű ez a díszítmény. Arról van ugyanis szó, hogy a díszítményben is bármi egymás mellé kerülhet, nincsenek skrupulusok a stílust illetően sem. Hihetnők ezt valamiféle iróniának is, ha nem lenne ennyire ösztönös, ha nem lenne ennyire kiszámíthatatlan, sőt, bárdolatlan is olykor. Ha pedig kiszámítottabb, akkor félreismerhetetlen az ornamsens felé közeledés.

A IV. Esztergomi Fotóbiennálé tehát meglehetősen színes tablója lesz történeti emlékeinkben napjaink magyar fotográfiájának, és ez jól is van így. Mert, ha nem derült volna ki, mindeztideig azt bizonygattuk, hogy a nagymérvű individualizálódásban elkoztak a divatok is, minden egyes alkotó bátrabban hagyatkozik saját magára, bátrabban és féktelenebbül gesztusaira, pillanatnyi hangulatától preferált ízlésére. És akkor most egy bizonytalanságról is essék szó. Válogattuk az anyagot, hogyne válogattuk volna, hiszen ennyit az egész megyében sem lehetett volna falra rakni. Ám ebben az individuális szélsőségben előfordulhat olyasmi, hogy a tisztelt grémium, a zsűri tévedett. Elsikkadt a tekintet egy a későbbiekben értéknek mutatózó mű fölött. Ez előfordulhat. Mégis, ezúttal elnézést kérünk, reméljük nem okoztunk olyan sértődést, amely két esztendő múlva bárki kedvét elvehetné, hogy képeit a Rondella falain láthassa.

Fábián László

Two years ago we were speaking modestly about to become a national forum of the „experimental photography“ because we saw the future of the photography in it. Well, we have lived to see, that Esztergom —with a generous supporting gives home for this view for the fourth time. It can be laid down as a fact that it's very important for the photographers to take part in the exhibition too: this time we have received again a great number of material and it wasn't easy to choose. We have to make a remark here that the hesitation of the previous years (these could be experienced already in 1982) became wider. The frequent change of style and the regression which followed that caused an immeasurable confusion among the photographers.

During the last few years the scale of values changed, or mixed up as several people assert not the photography but much rather the aesthetical appraisal. Those works of art have the biggest reputation which throw away the traditional value (like: qualifications, of wider strength expression and make people amaze instead). Or they choose the attractive but grey, closed world of the myths. It would be a pity to impose hastily all of this on the artists as we know the historical — social motion and don't want to continue inquest in a trial test-tube.

To a certain extent the uncertain life of humanity must change the scale of values and causes the depreciation of the traditional values so far nobody could feel so evidently that the human civilization could be disappeared with a few arbitrary movements for ever. And the majority was never excluded so much from the most important decisions, consequently the individual wasn't ever so much exposed. The artist also discerns these phenomena and although it's not the most equivalent his criticism is the answer against the attack. We can comprehend this as a protesting because they give up their original artistical status. It's out of the question that the artist doesn't want to see the world as a splendour, but it's very hard to see this beautiful world it is, and if somebody a wonderful picture at any price, — the person must be delusive. (This artist hasn't any intention of the smallest change). In spite of this the artist incessantly goes after the beauty of the world, looks for it everywhere. If there is no other way he discovers the beauty of the ugliness.

But we would like to declare that the adoration of the ugliness nowadays has nothing to do with the mentioned view. Exactly the manifestation of the social-criticism has been missing from the view which made the socialphoto. The socialphoto has the following purpose: to march up the felonies and to confront them with each other. It shows us the ominous dialectics of the world, the permanent coexistence of the conflicts, and tries to trace aesthetical value out of a philosophical truth. But the connection of the philosophy and the aesthetics is more complicated than this, their reality relations are also different. All these don't mean that the today's photography isn't full of value, we would only like you to remember that this art has an ideological feature.

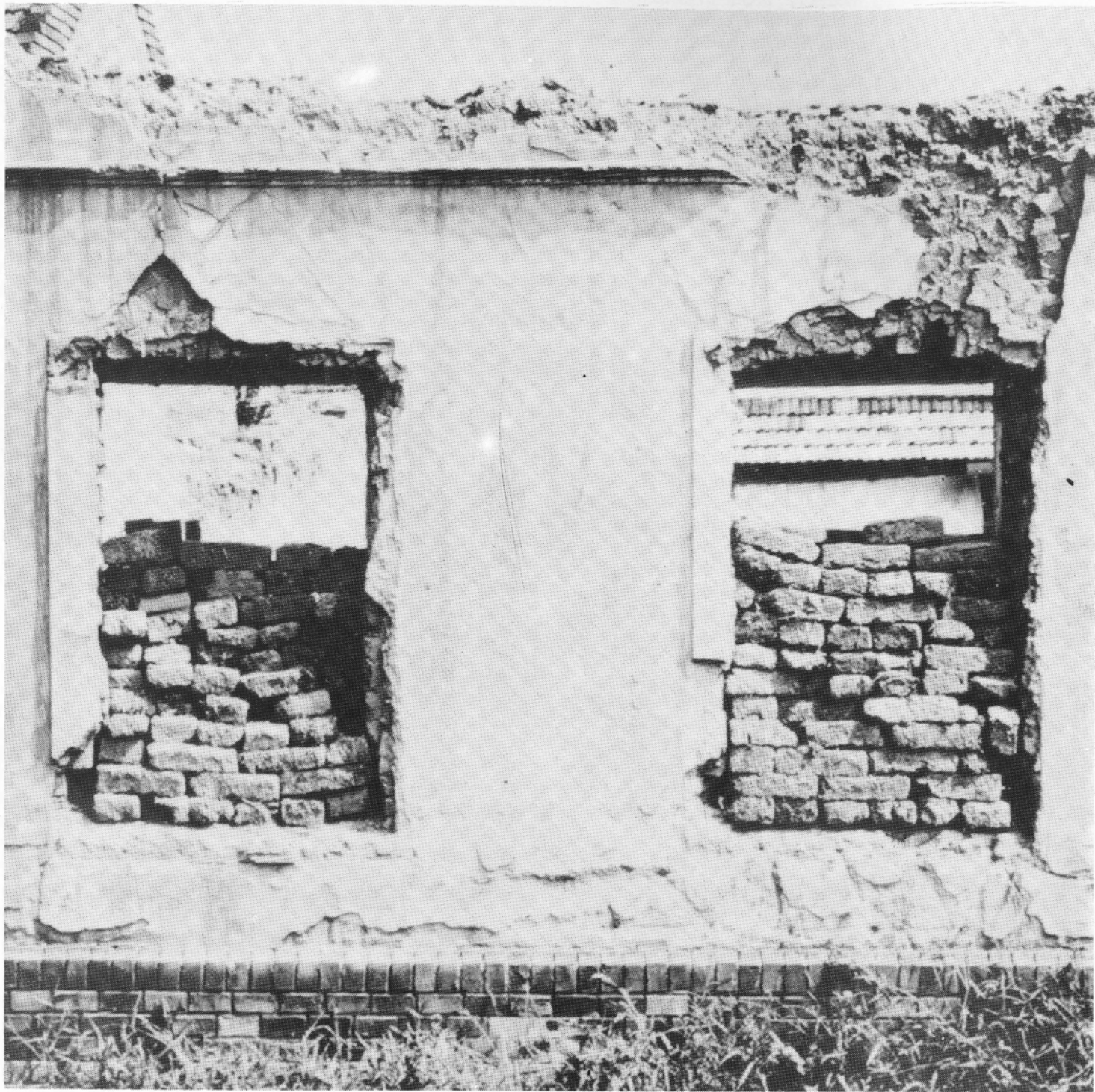
We can draw our conclusion from the majority of the works of art received that those photos increased unusual way which wish to

emphasize unambiguously the importance of each manifestation and try to put the creator intention into the limelight. Their power of expressions are not behind the artistical aspiration of our days but in the same time they are uncertainty factors. The other conspicuous symptom seems to be contrast with the previous aspiration and this is nothing else but the fondness of decoration. Their contrast can be soluble when we think it over that this decoration isn't structural character. Anything can be close to each other in the decoration too, there isn't any doubt about the style either. We could think that this is some kind of irony, — if it weren't so instinctive, incalculable sometimes even halfhearted.

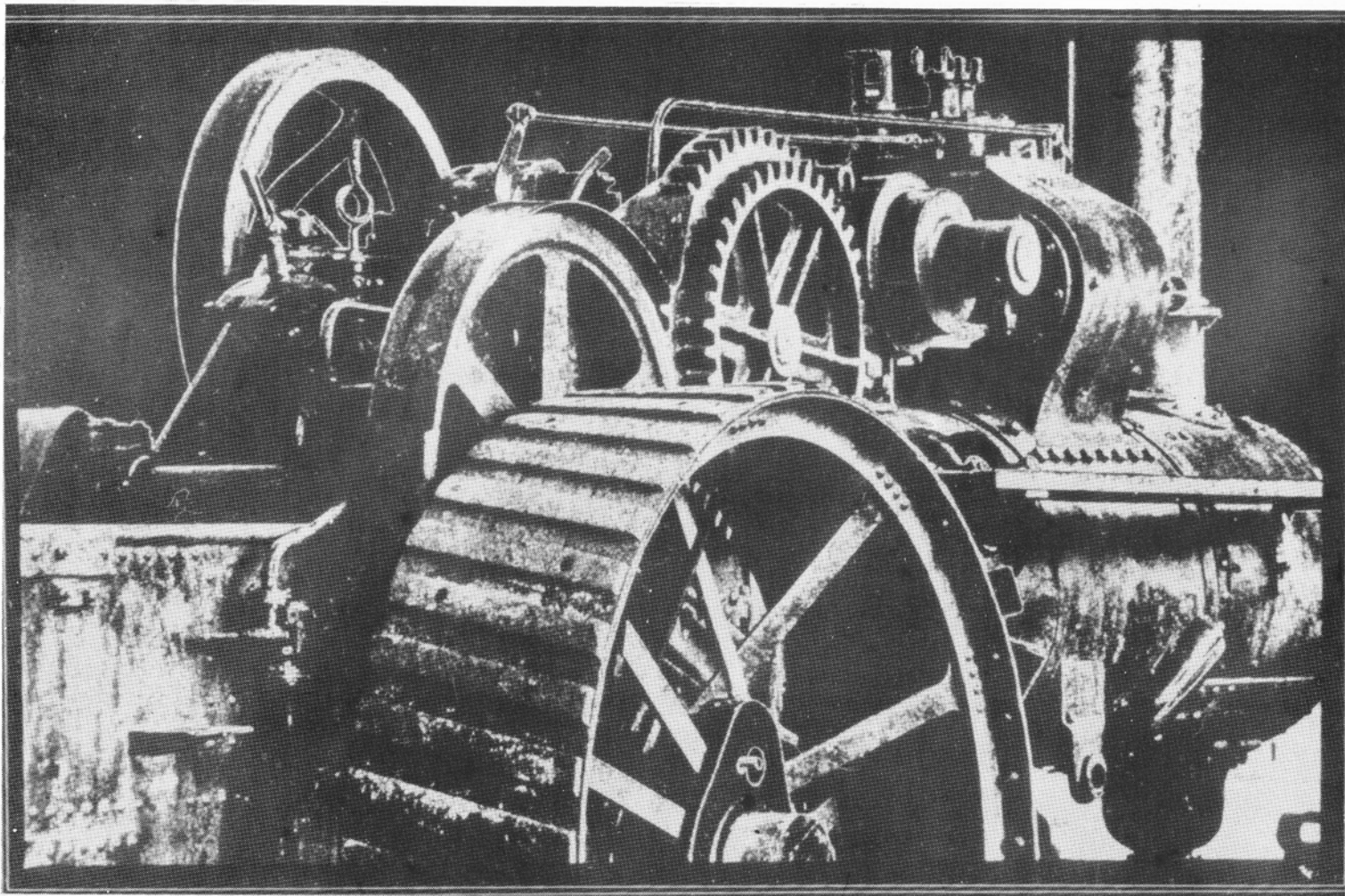
The IV. Exhibition of photography in Esztergom will be a colourful tableau of the Hungarian photo-art of our days. So far we have tried to prove that the fashions became threadbare and each creator will give himself, will express himself more boldly, wildly and his style will depend on his momentary mood.

Let us talk about an uncertainty: We had to sort out the material we got because we couldn't place so many photos even in the county. But in this individual extreme it's possible that the jury was wrong. Maybe jury passed over some works of art which would be value later on. It could happen. Still please forgive us and we hope you won't lose your persistency and will bring your photos for the next exhibition.

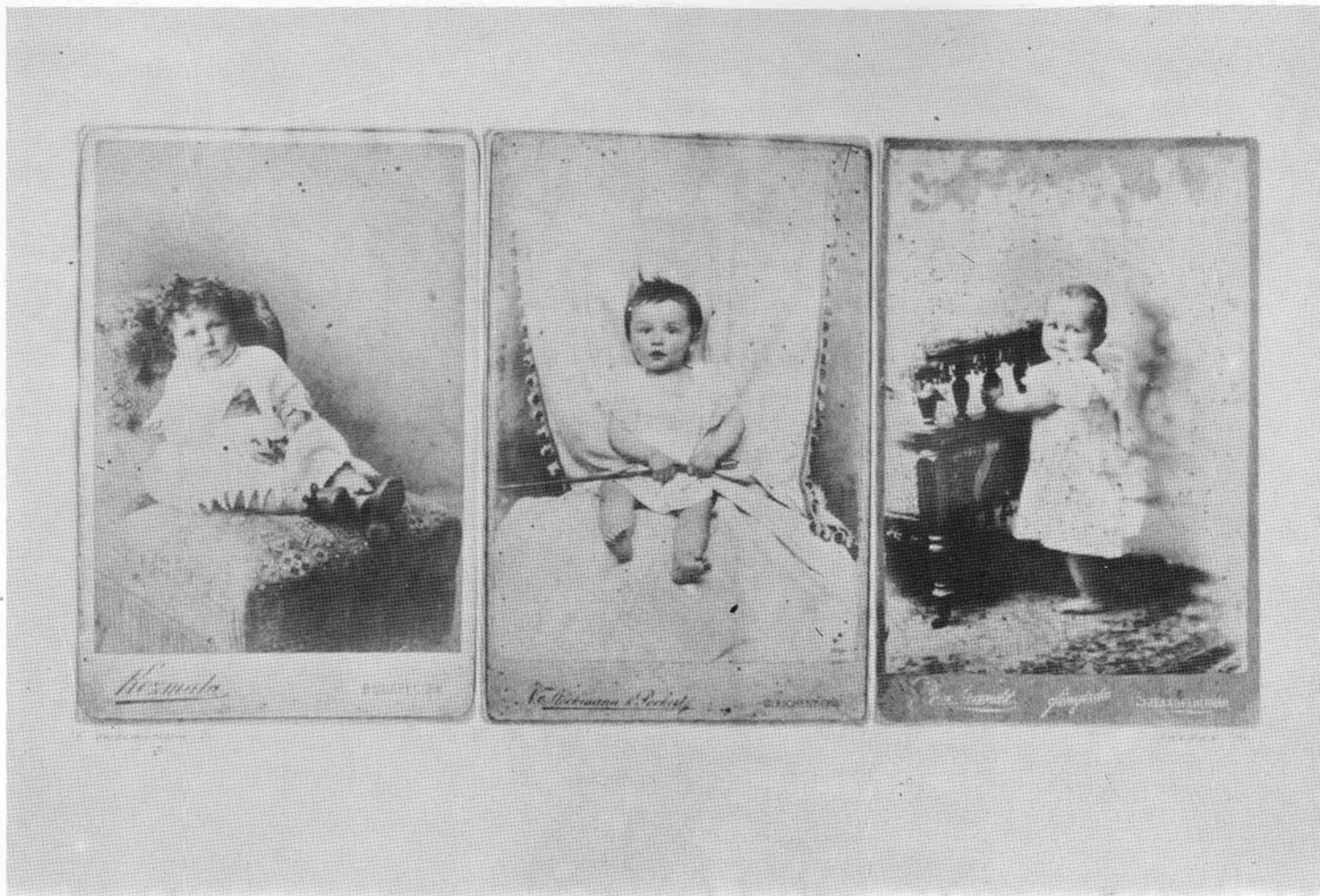
László Fábíán

ATTALAI Gábor
Eltűnt múltmaradványok No. 14. • Disappeared Remains No. 14.

BAJTAI Lajos
Ósgép I. • Primitive Machine I.

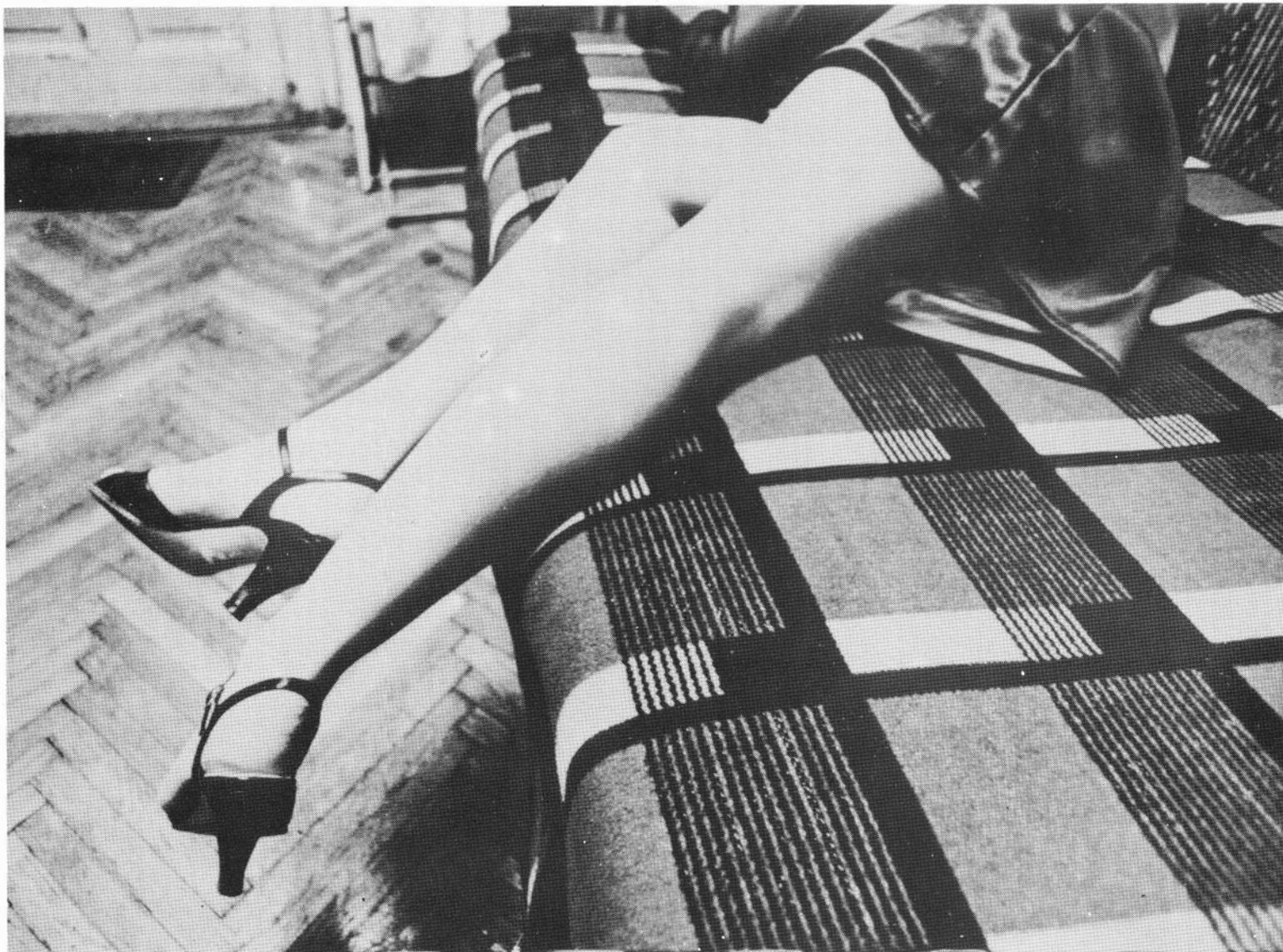
BALLA András
Emlékdokumentációk VI. • Memorial Documentations VI.

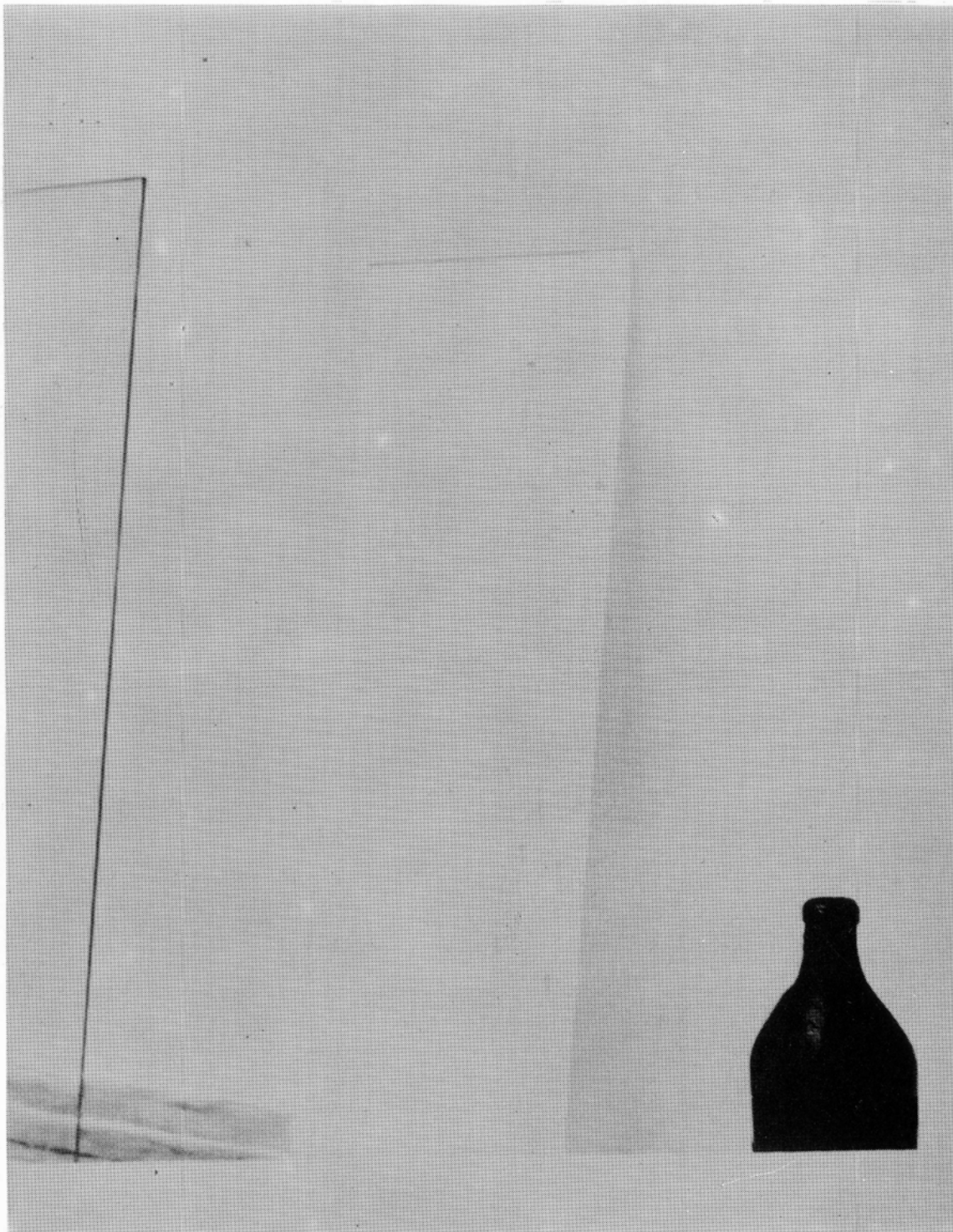
BARICZ Katalin
Cím nélkül I. • Without Title I.

BÁRÁNY Zoltán
Félelmeim • My fears

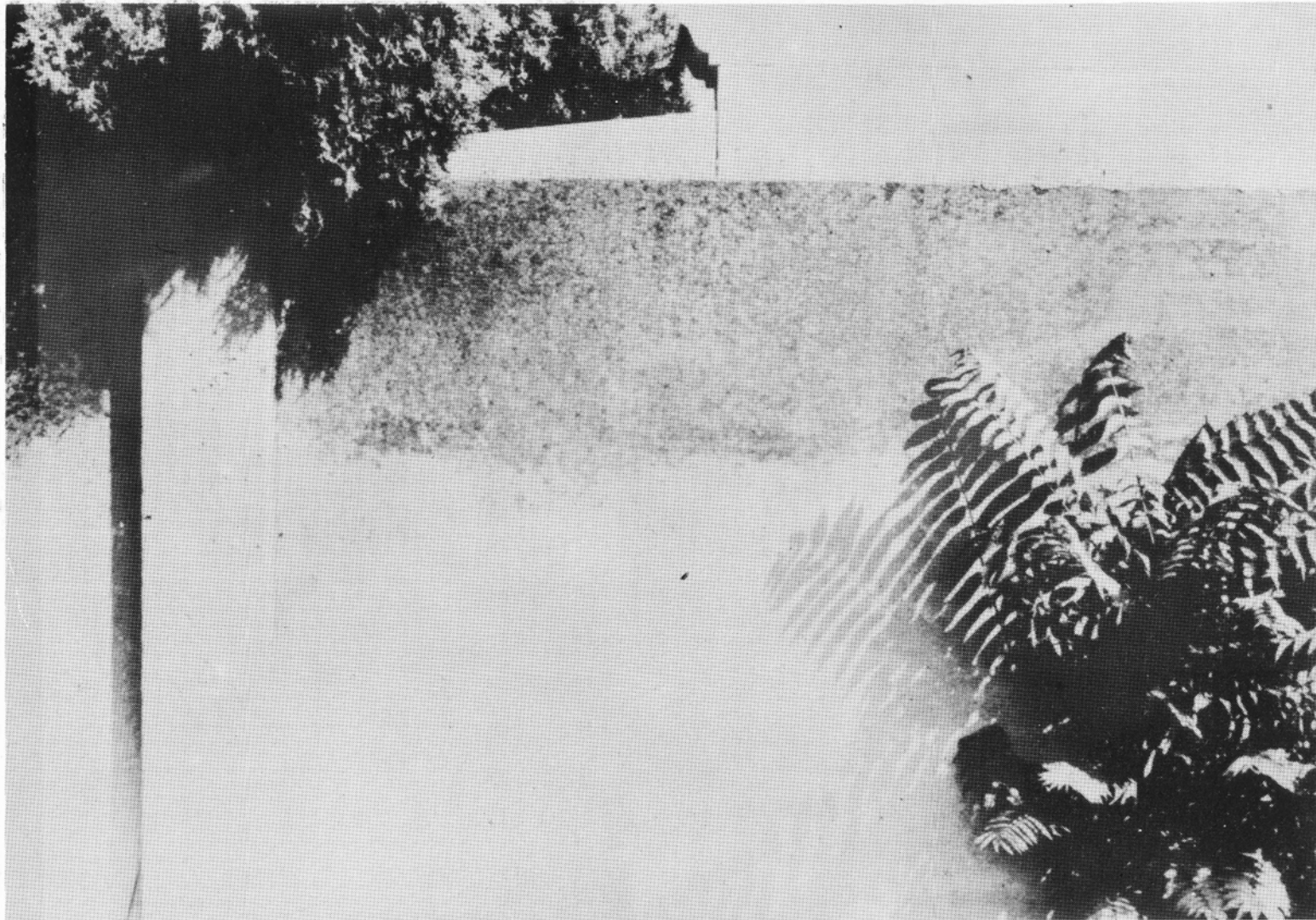
BENYHE János
Jelenleg II. • At present II.

BEREKMÉRI Zoltán
Spontán diagonál • Spontaneous Diagonal

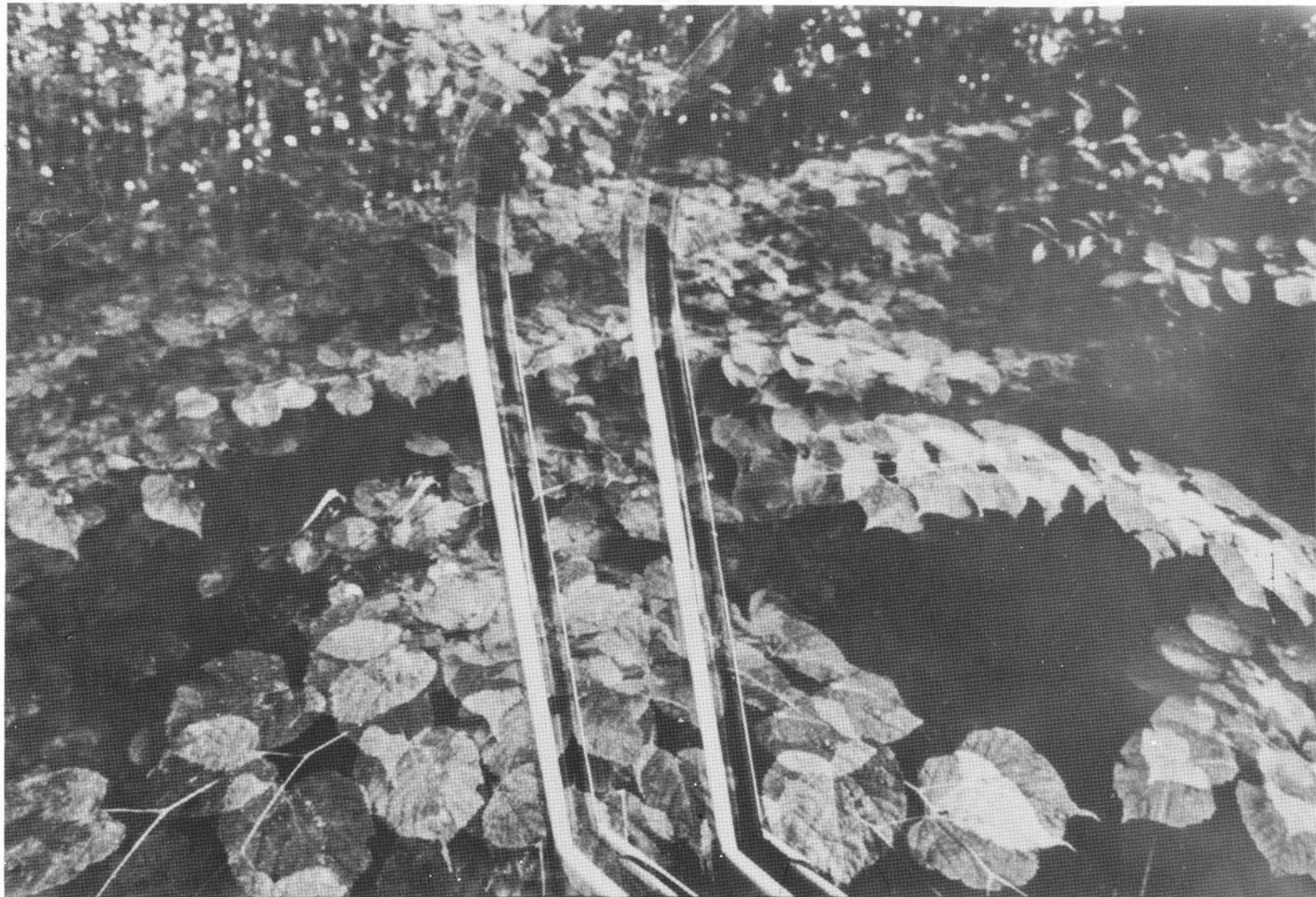
BONYHÁDI Károly
„258” (Romantika) • „258” (Romance)

BOROS György
Cím nélkül • Without Title

CSERI László
Versillusztráció III. • Poem Illustration III.

DALLOS László
Cím nélkül I. • Without Title

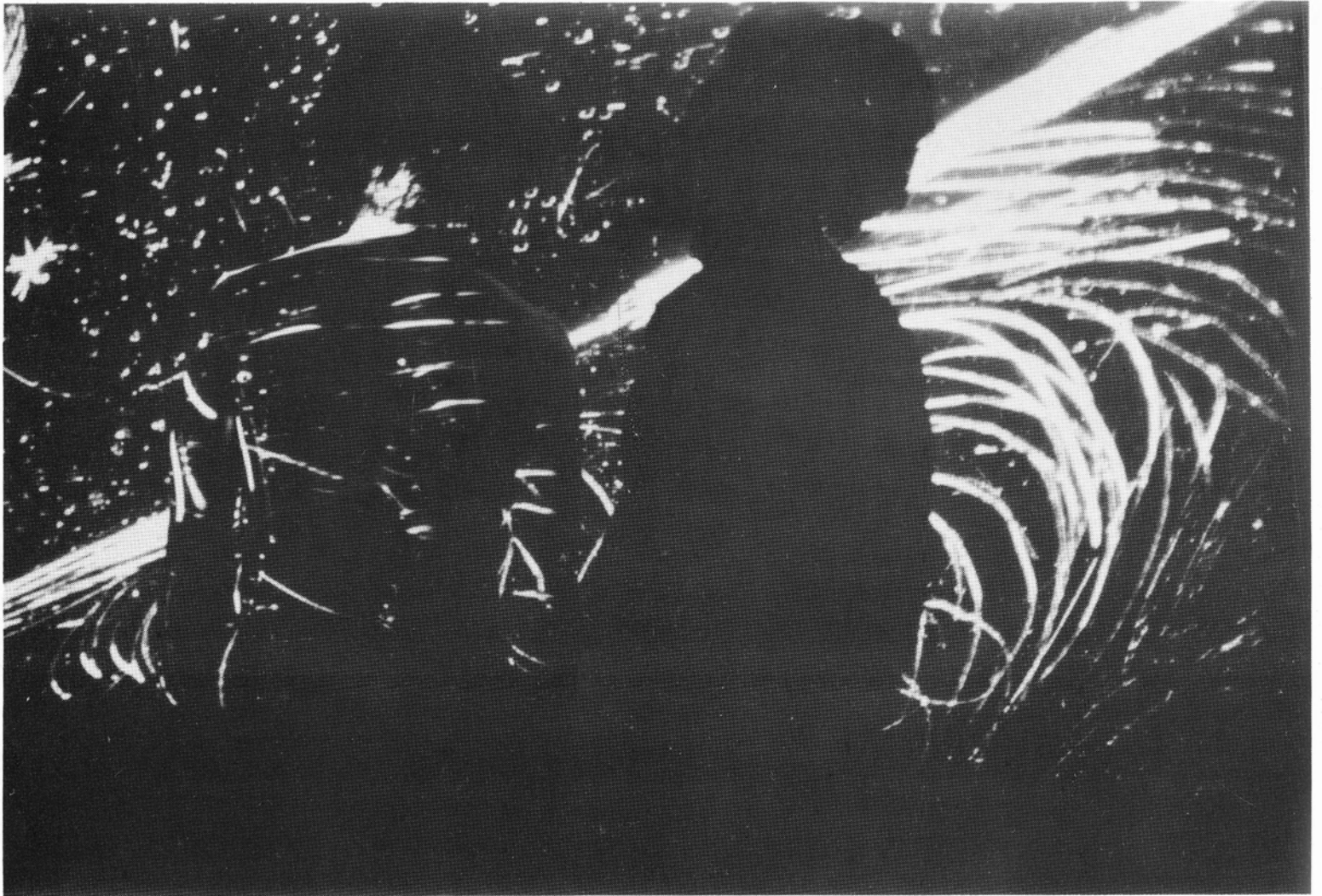
DEZSŐ Mihály
Cím nélkül VII, ● Without Title

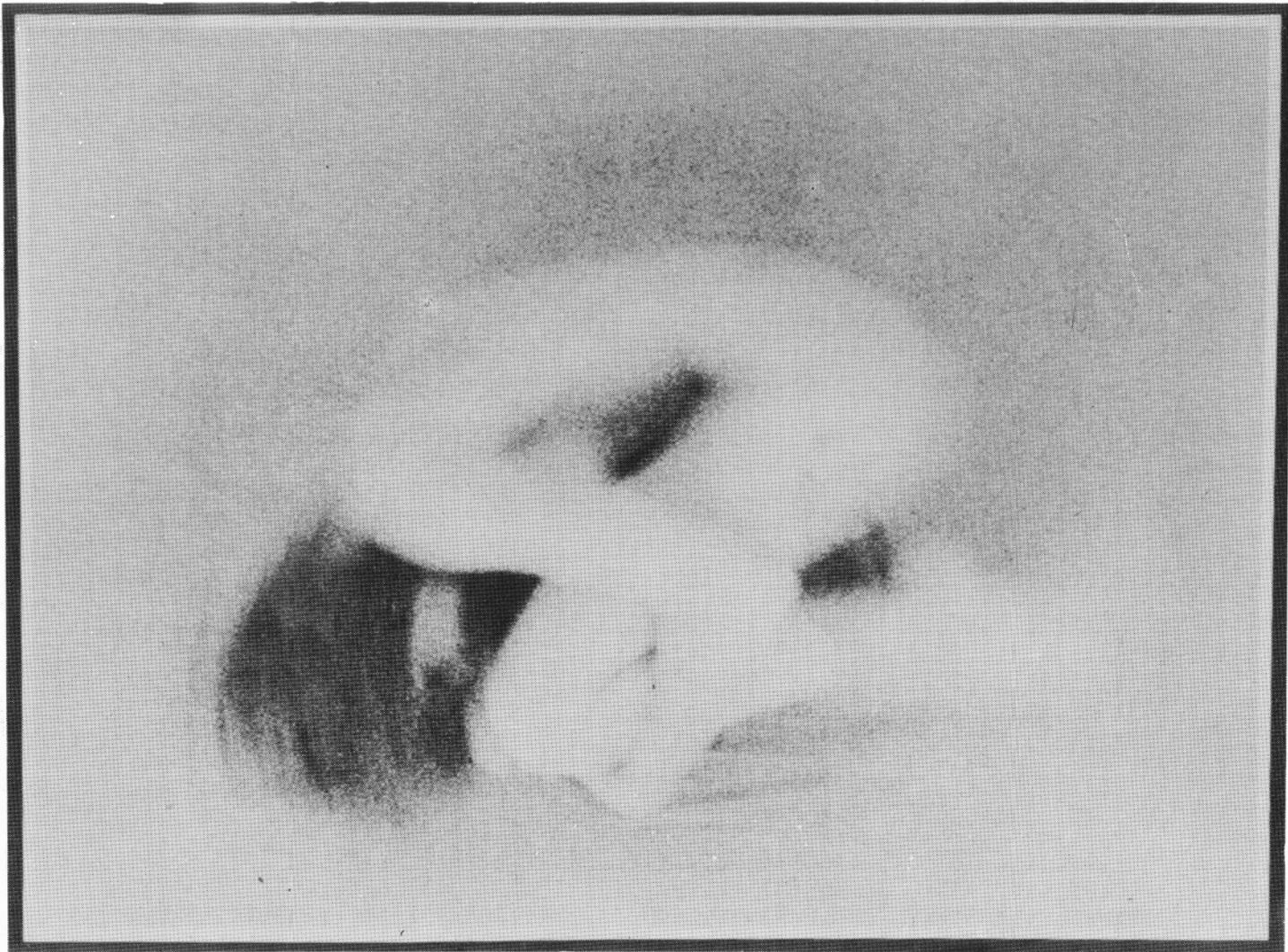
FEJÉR Ernő
Folyamat II. • Process II.

FUSZENECKER Ferenc
Sámános • Shaman

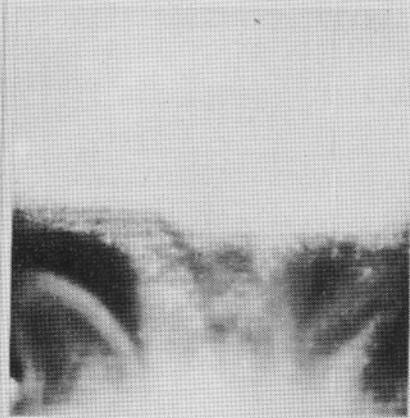
GYIMESSY Éva—NEMESI Tivadar
Sport II. • Sport II.

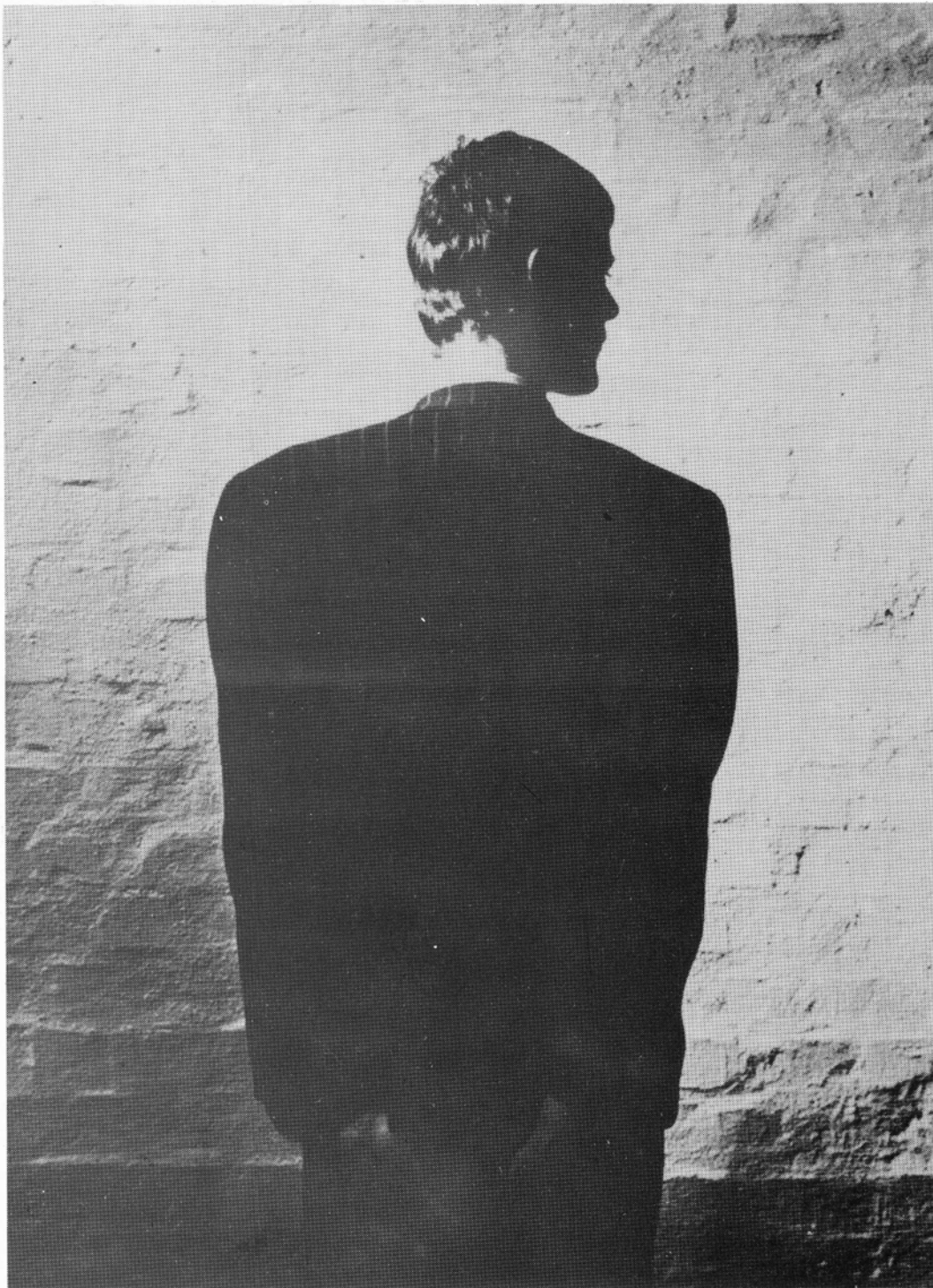
HARNÓCZY Órs
Illusztráció I. • Illustration

HORVÁTH Dávid
Falatozó • Person having a snack

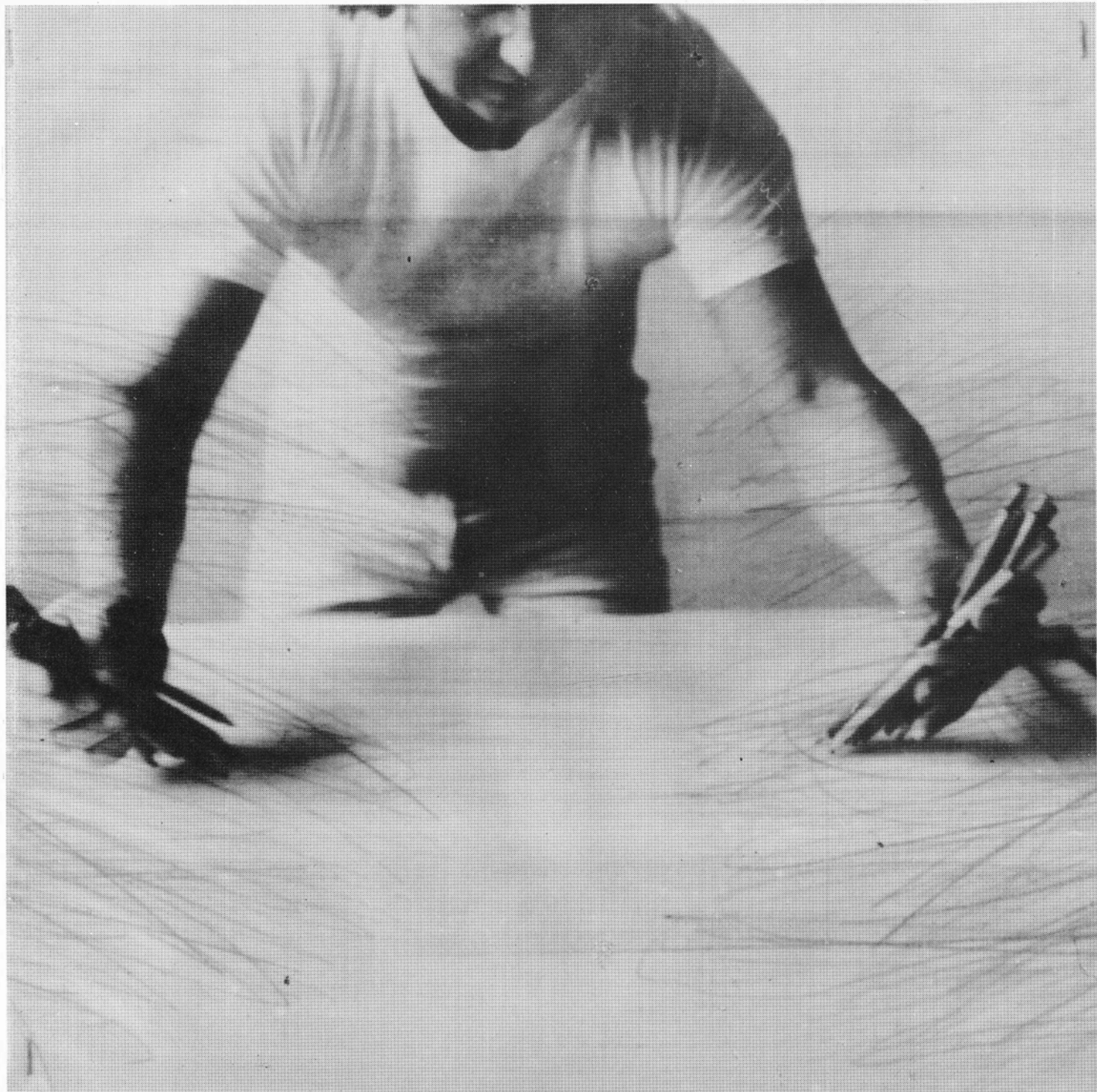
JANKOVSKY György
SX-70 Kísérlet • SX-70 Experiment

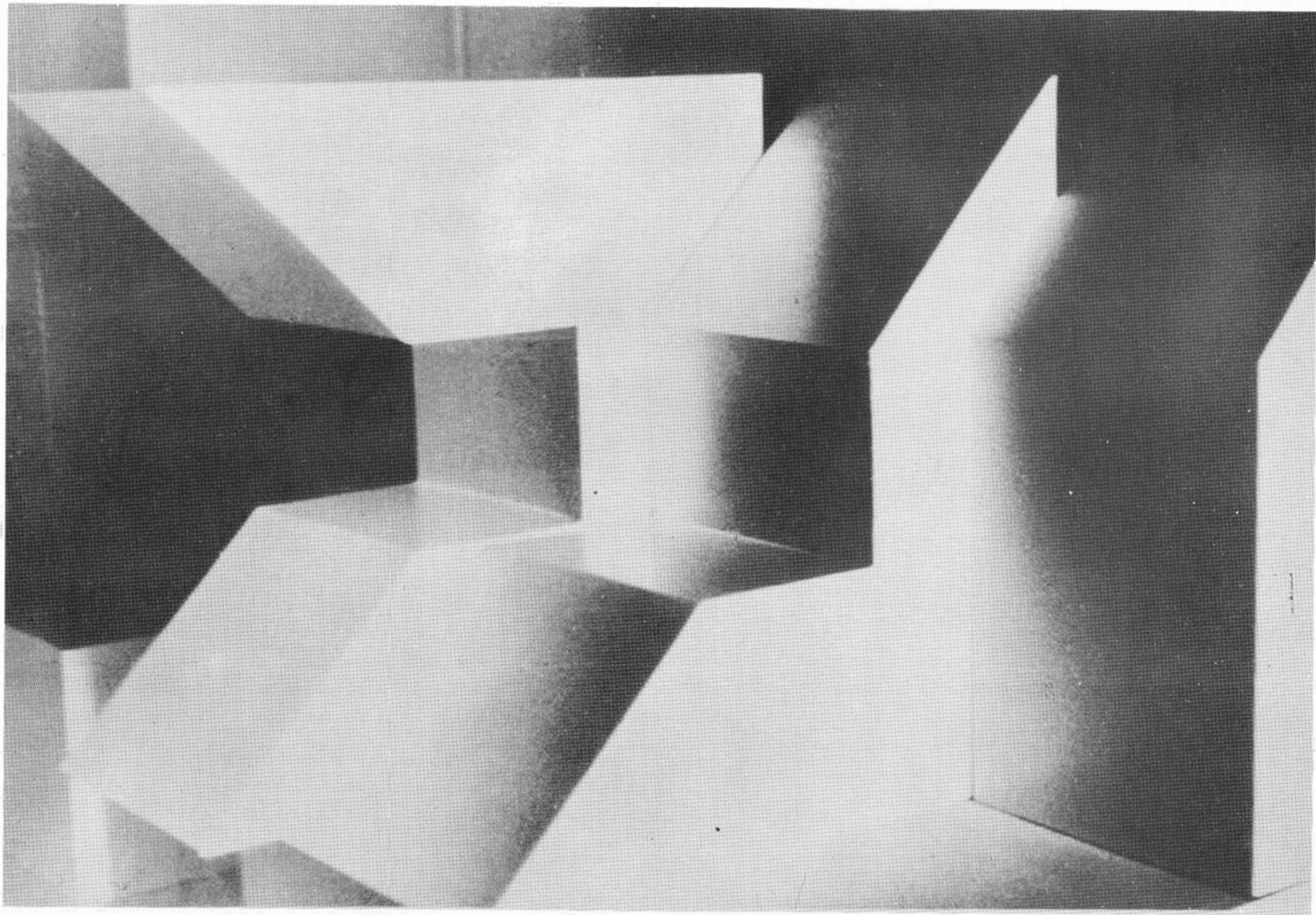
KÁLMÁNDY Ferenc
Kristóf • Christopher

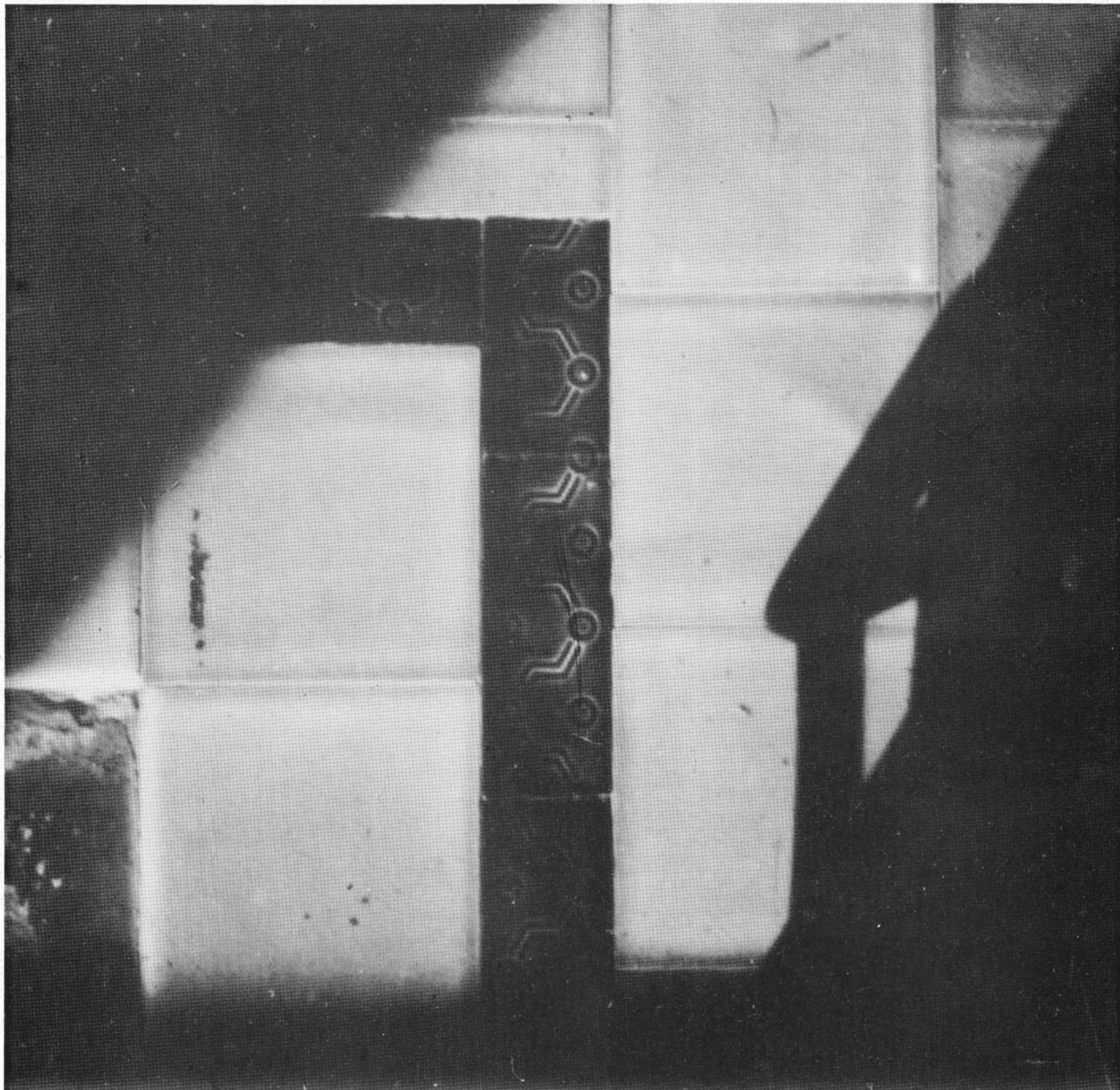
KISS Árpád
Egyenlő mennyiségek IV. • Equal Quantities IV.

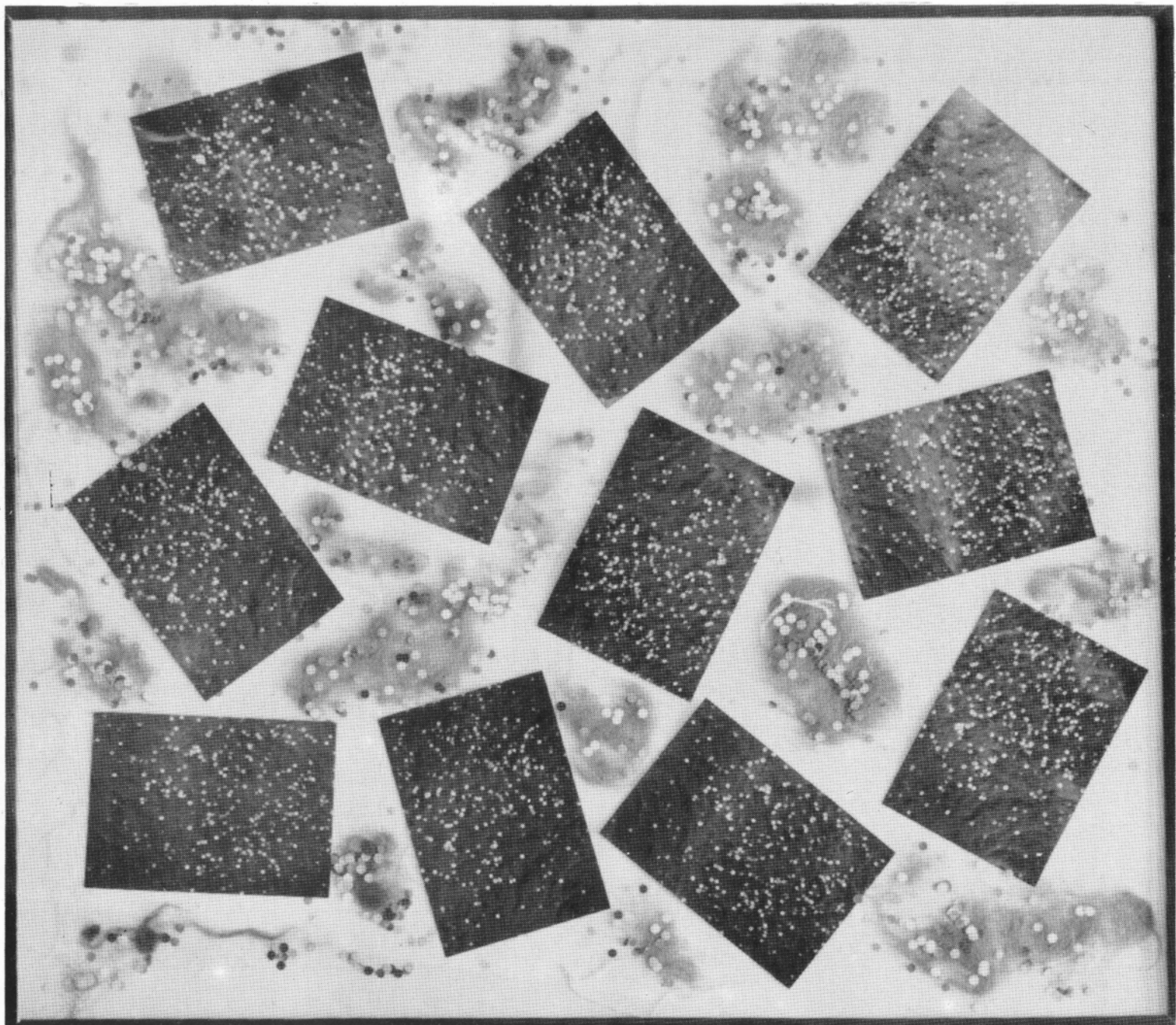
KOCSIS Imre
Irkafirka II. • Scribbling II.

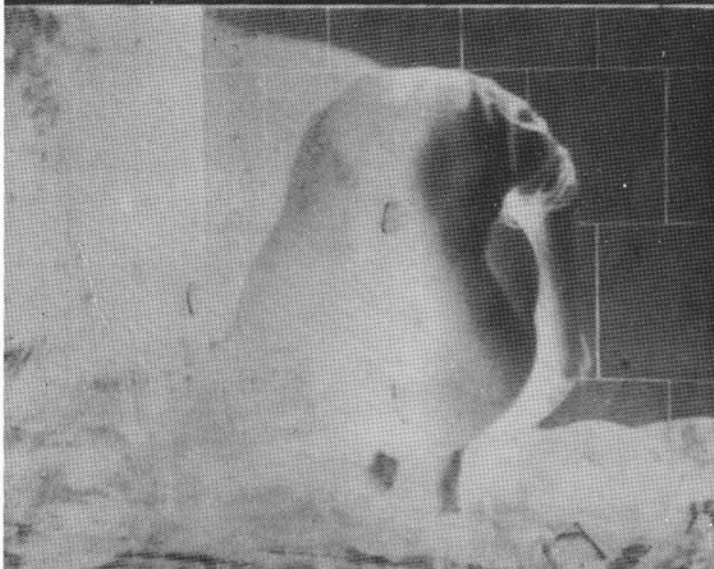
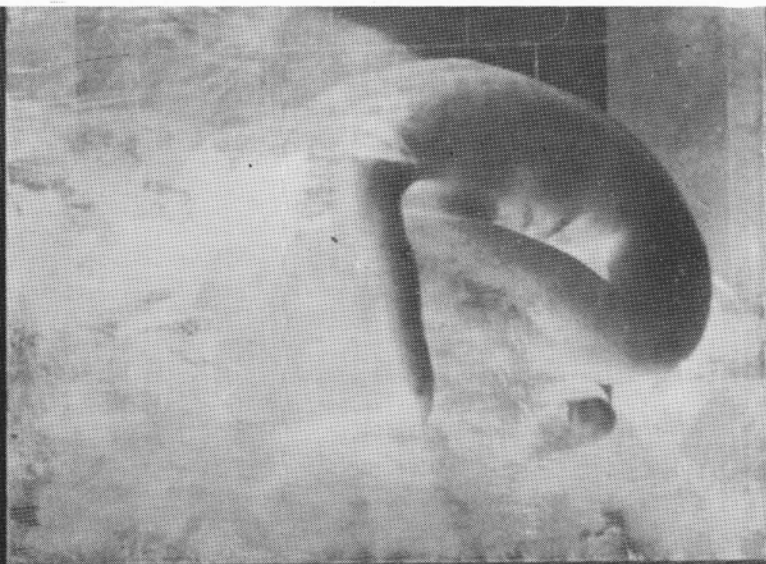
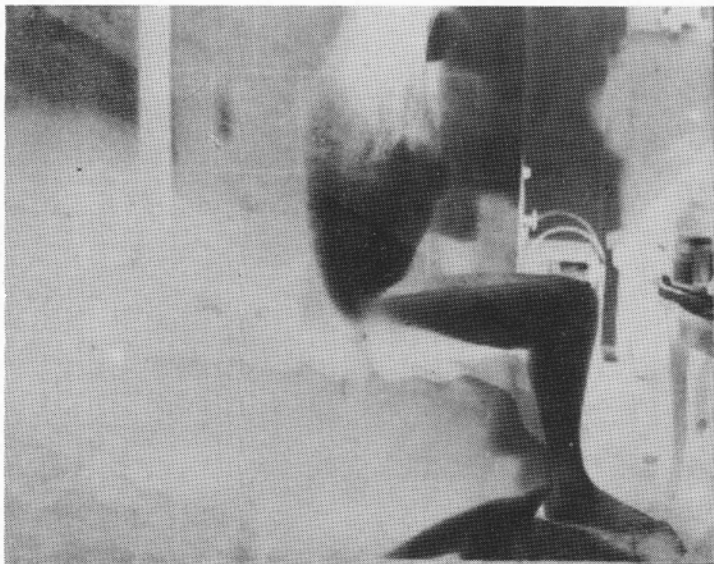
KRISS Géza
Formák II. • Forms II.

KULCSÁR György
Polaroid No. 2. • Polaroid No. 2.

LENGYEL András
Szilveszteri posztmodern • New Year's Eve Postmodern

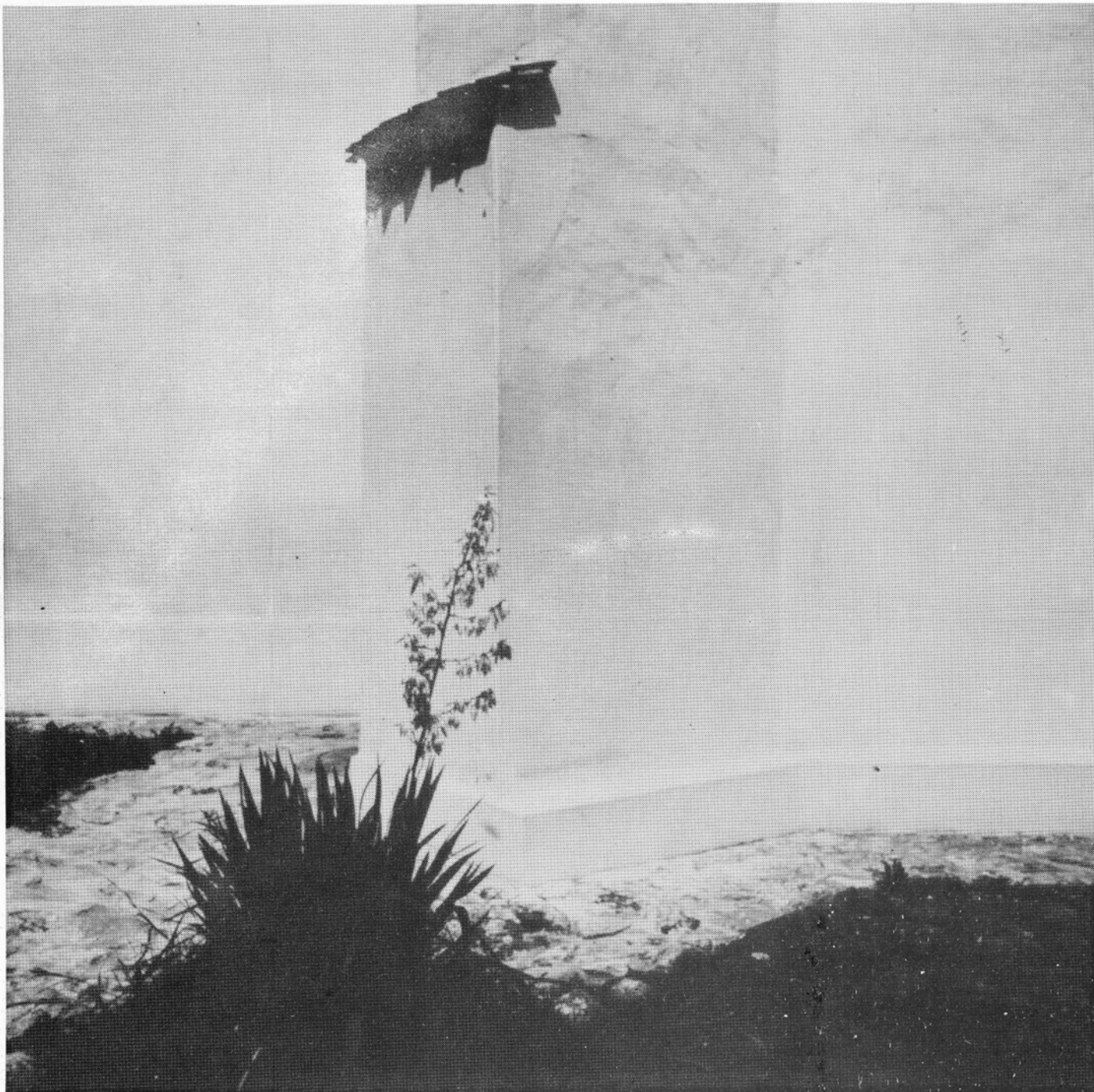
LUX Antal
Cím nélkül I. • Without Title

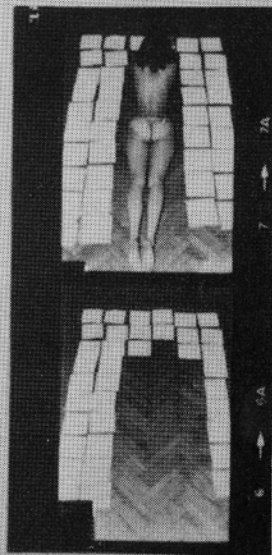
MAJOR Tibor
Az emlékezés tükre V. • Mirror of Remembrance V.

MARSALKÓ Péter
Mother and Daughter • Mother and Daughter

MUDRÁK Attila
Architektúra • Architecture

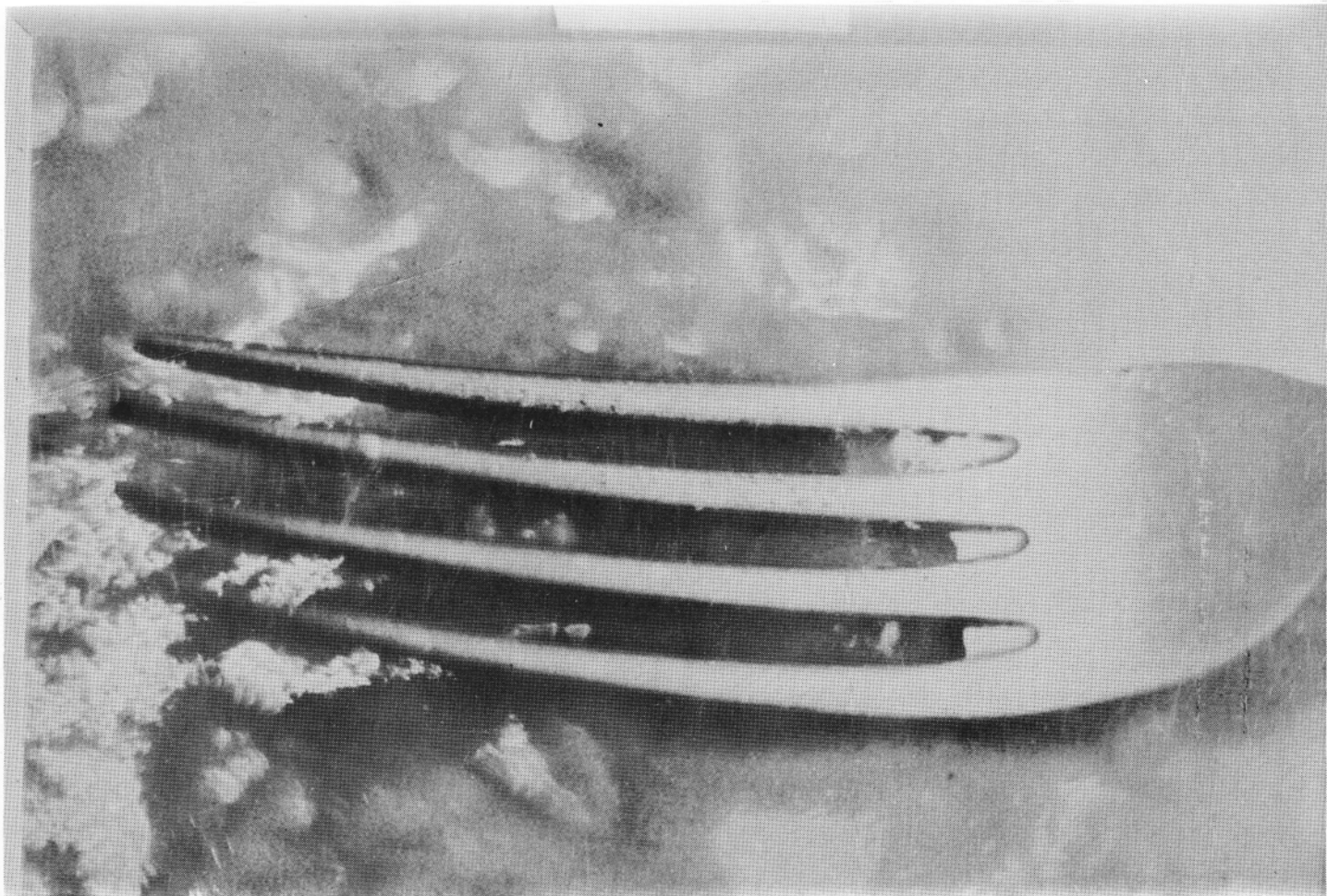

Real Budapest (14)
1984. 02. 10.
Nagy András
FFS

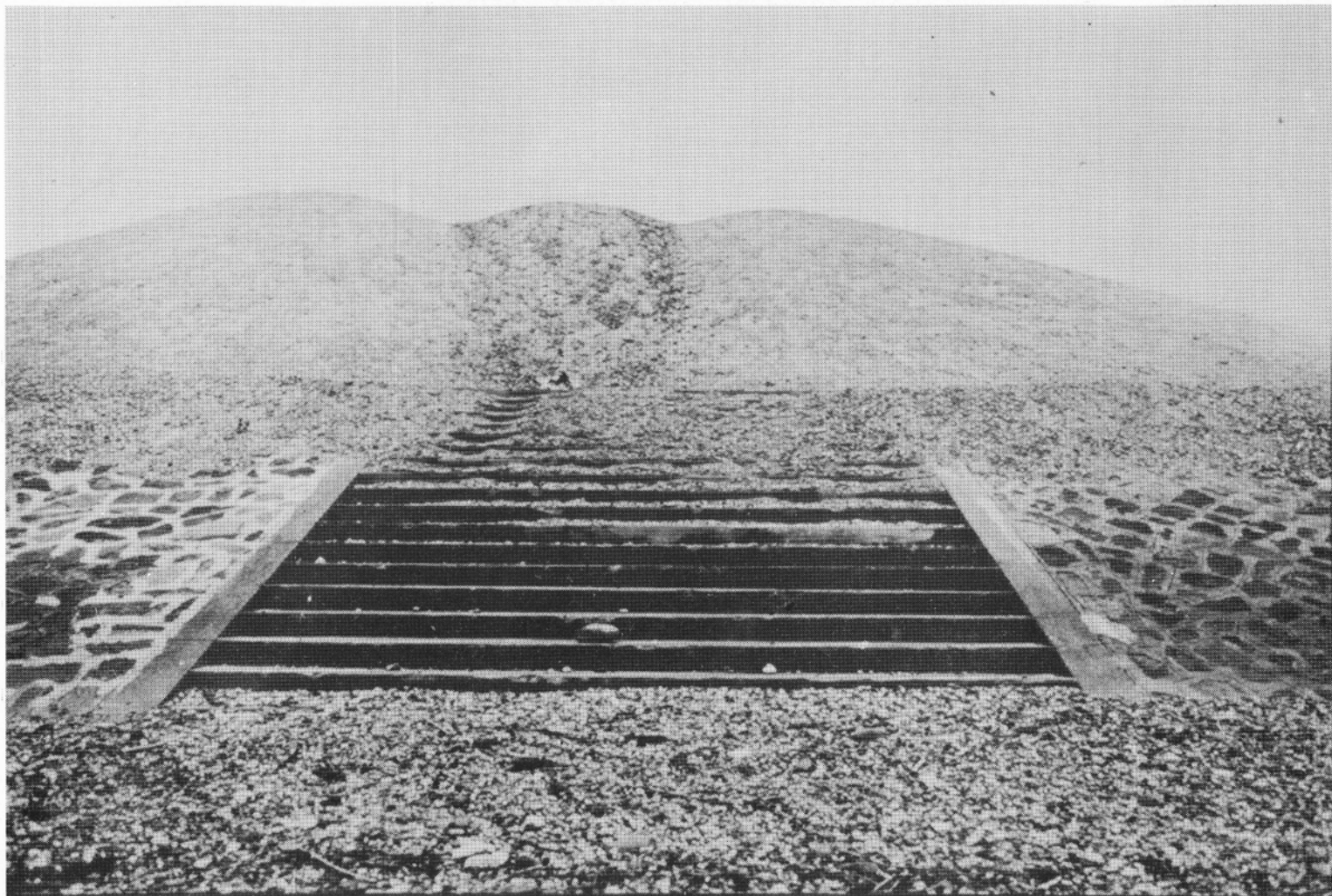
NAGY András
Nézd lupéval II. • Look at it a with a magnifier II.

OBERMAYER József
Győri pillanatok • Moments in Győr

PÁCSER Attila
Villa • Fork

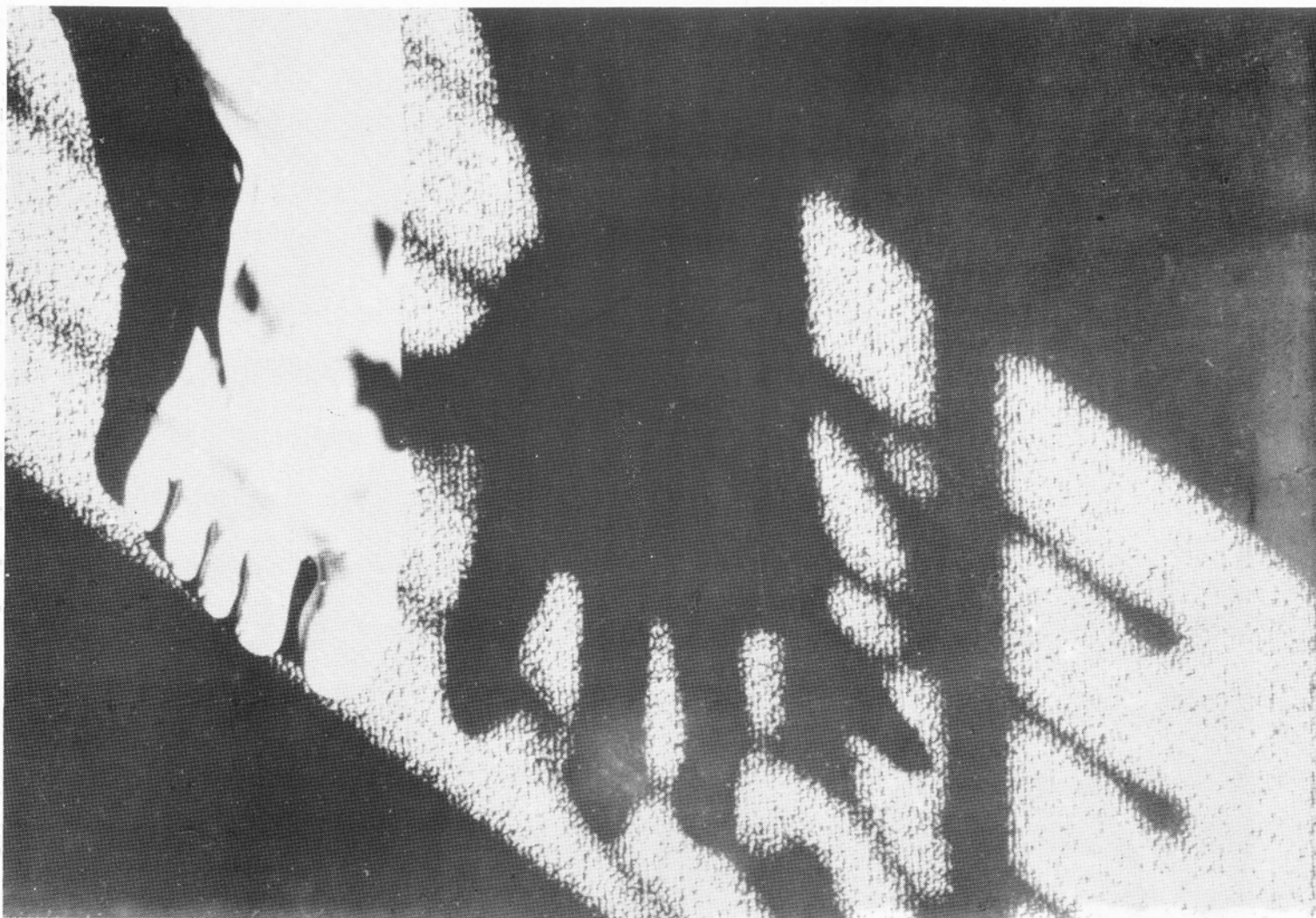
PETRÓCZI András
Cím nélkül • Without Title

PIKLER Péter
Cím nélkül (Nő) • Without Title (Woman)

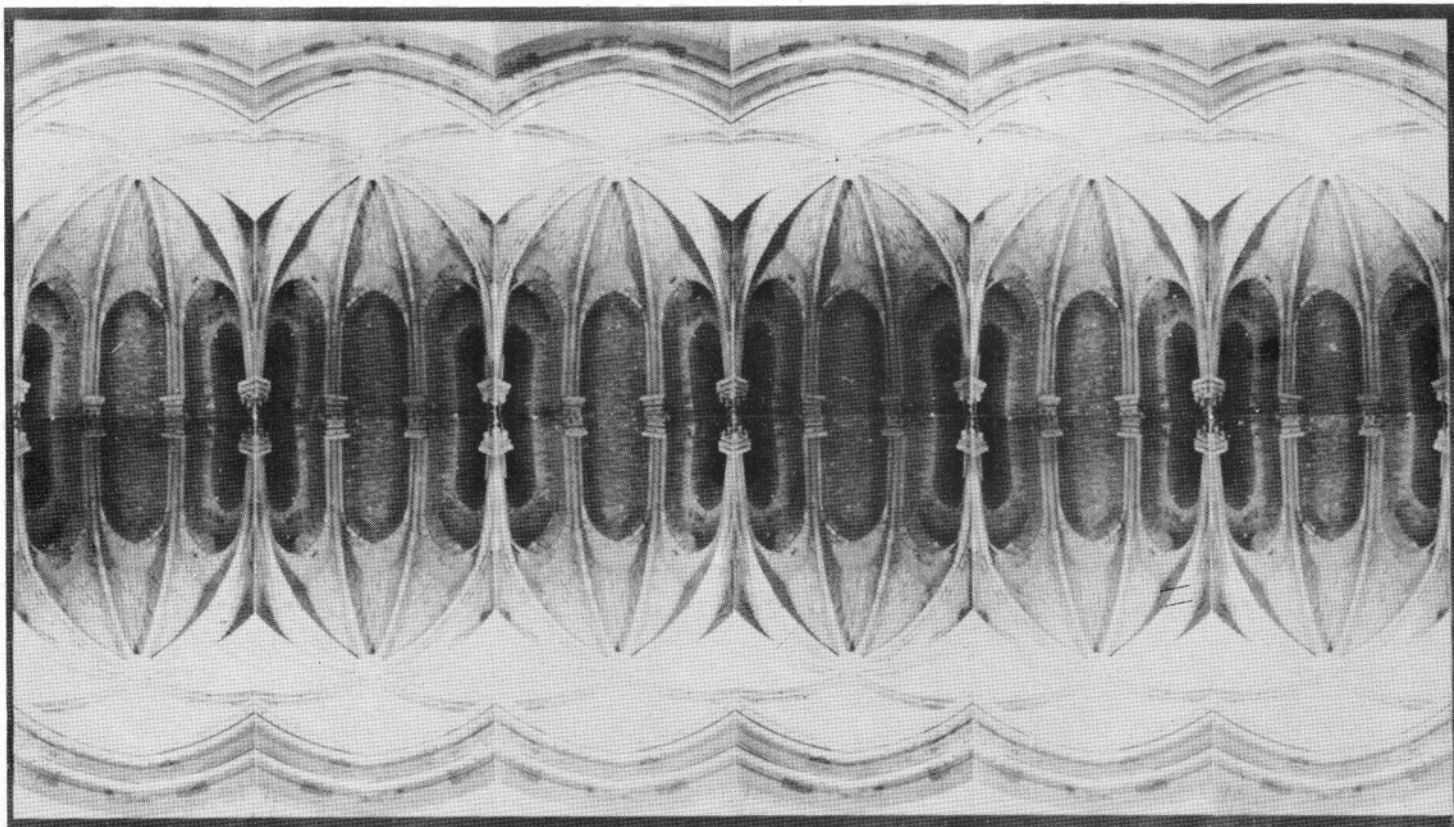
PUSKÁS János
Sorozat I. • Series I.

RETEK Tamás
Érintés • Touch

ROSTA József
Cím nélkül II. • Without Title II.

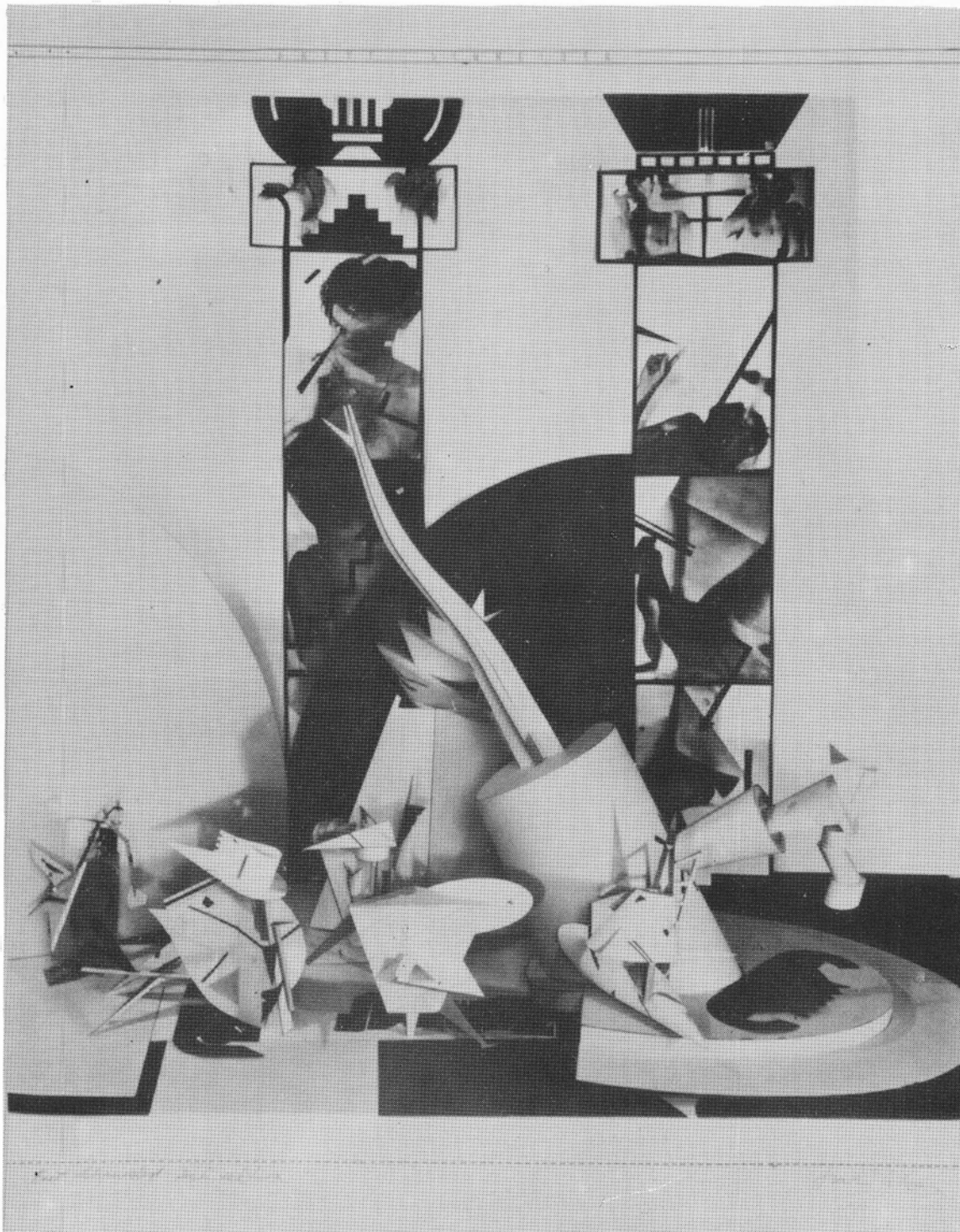
SIPEKI Gyula
Fragmentumok I. • Fragment

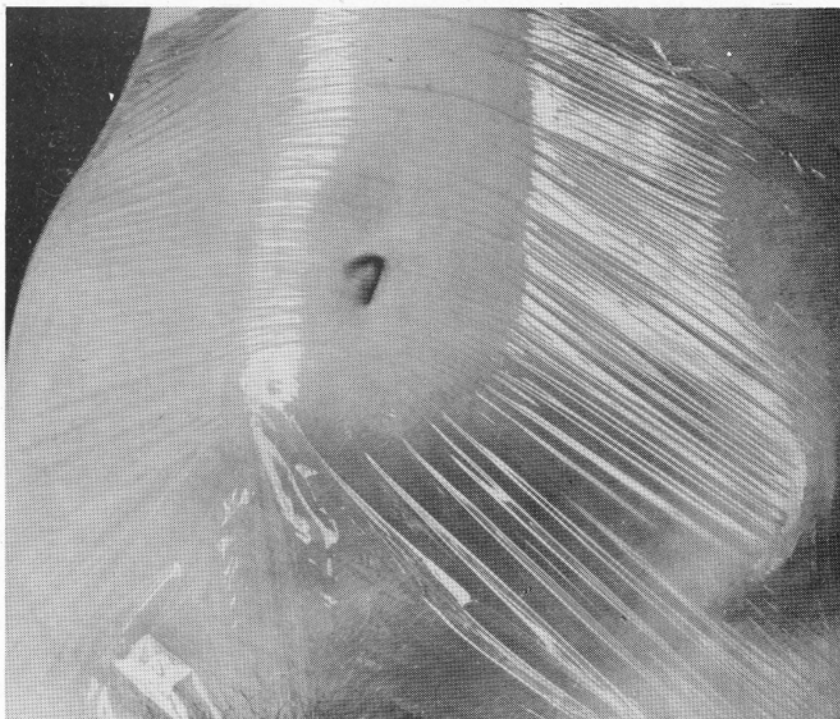
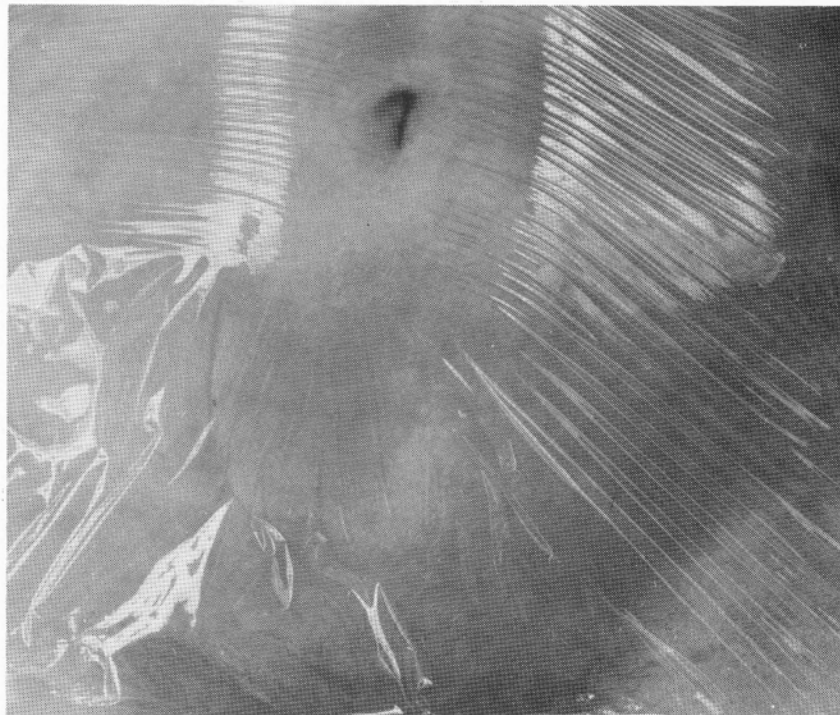
STB. CSOPORT
Kedves Rousseau • Dear Rousseau

SZABÓ Judit
Cím nélkül I. • Without Title I.

SZALAI Tibor
Brett Schneider Architektura • Brett Schneider Architecture

SZERENCSÉS János
Lélegzet No. 1., No. 2. • Breat No. 1., No. 2.

TAMÁS Katalin
Zsuzsa • Susan

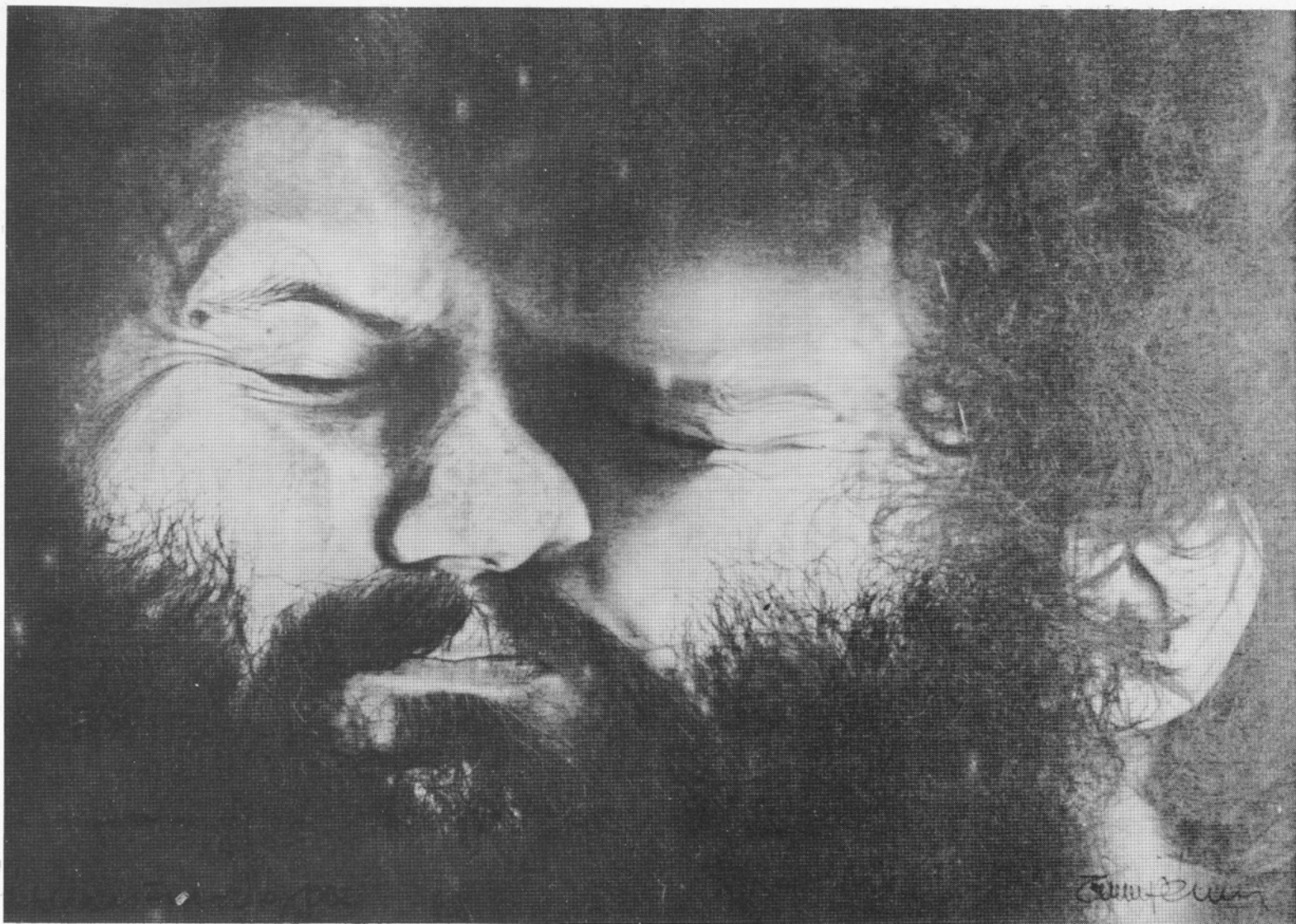
TAMÁSI Péter
Kálvária III. • Calvary III.

TASNÁDY László
Portré J. G. • Portrait J. G.

TATAI Tibor
Metamorfózis I-IV. • Metamorphosis I-IV.

TIMÁR Péter
Kétdoldalas önarckép • Two-side Self-portrait